

GLEDALIŠKI LIST

Narodnega gledališča v Ljubljani

1938-39

OPERA

UREDNIK: M. BRAVNIČAR

GAETANO DONIZETTI:

4 KAPLJICE ZA LJUBEZEN
KOMIČNA OPERA V DVEH DEJANJIH
(4. SLIKAH)

Din 2:50

Izhaja za vsako premijero

Priporoča se Vam

„SLAVIJA“

**Jugoslovanska zavarovalna banka d. d. v Ljubljani
za zavarovanje**

proti oškodovanju vsled požara, eksplozije, kraje, toče,
nesreč i. t. d. — na zgradbah, opremi, tvornicah, avto-
mobilih kot tudi na lastnem telesu in življenju

Podružnice: Beograd, Sarajevo, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Split

Glavni sedež: Ljubljana, Gosposka ul. 12

Telefon štev. 2176 in 2276

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registr. zadr. z neom. jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva c. št. 6, v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodneje,

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive
obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%

**Tovarna kranjskega
lanenega olja in firneža**

HROVAT & Komp.
LJUBLJANA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

1938/39 ŠTEV. 4 OPERA UREDNIK: M. BRAVNIČAR

GAETANO DONIZETTI:

KAPLJICE ZA LJUBEZEN

PREMIERA 14. OKTOBRA 1938

Donizettijeva komična opera Kapljice za ljubezen (*L'Elisir d'amore*) je bila prvič uprizorjena l. 1832. v Milanu. Z njo je skladatelj imel prvi večji uspeh na italijanskih opernih odrih, kjer je še vedno kraljeval Rossini in kjer se je takrat polagoma začel uveljavljati tudi Bellini. Donizetti je stopil z dramatskim delom prvič na oder l. 1818. v Benetkah, in sicer z opero »Enrico, conte di Borgogna«, ki je doživela vzpodbujajoč uspeh. V prvih delih se je Donizetti naslanjal na Rossinija in spretno posnemal njegovo oblikovno fakturo. Njegova velika darovitost za naravno melodično iznajdljivost ga je usposabljala, da je ustvarjal z lahkoto in mnogo. Od leta 1822. do 1836. je zložil vsako leto po tri do štiri opere. Pri tolikšni plodovitosti ni vedno utegnil natančneje izdelovati svojih stvari. Od 66-ih oper, ki jih je zložil, so ostale do današnjih časov v sporedih opernih odrov edino še Lucia di Lammermoor, Linda di Chamounix, Hčerka regimenta, Don Pasquale in Kapljice za ljubezen. Dokler je Bellini živel, mu Donizetti s svojimi stvarmi ni mogel zlepa konkurirati. V

Parizu je l. 1835. propadel z »Marino Falieri« nasproti Bellinijevim »Puritancem«. Ta neuspeh ga je podžgal, da se je z vso možno koncentracijo lotil novega dela — tako je zložil svojo najboljšo opero »Lucia di Lammermoor«, ki je imela svojo premiero 25. septembra 1835. leta v Neaplu. V tem letu je umrl Bellini in Donizetti je postal sam vladar na italijanskih opernih odrih. Uspeh »Lucije« mu je preskrbel imenovanje za profesorja kontrapunkta na kraljevem glasbenem kolegiju v Neaplu. Ko mu je l. 1839. cenzura v Neaplu prepovedala uprizoritev njegove opere »Poliuto«, je užaljen zapustil Neapel in se preselil v Pariz. Tu je razvil vnovič svojo delavnost in uprizarjal nova dela v Renesančnem teatru ter v Komični in Veliki operi. Donizetti je bil Verdijev predhodnik. V Verdijevih delih iz prve stvariteljske dobe izsledimo lahko mnogo Donizettijevih slogovnih prvin. Finale drugega dejanja v »Luciji« ter sekstet iz drugega dejanja ima mnogo sorodnih potez z Verdijevo glasbo v »Rigolettu«. Prej sem že omenil, da se je Donizetti v svojih delih iz mlajše dobe naslanjal na Rossinija, s katerim je bil pozneje tudi prijateljsko zvezan. Tako so se Rossini, Donizetti in Verdi navezovali drug na drugega in tvorili sklenjeno verigo v razvoju italijanske opere.

»Kapljice za ljubezen« so poleg »Don Pasquala« najlepša Donizettijeva komična opera, polna dragocenih glasbenih domislekov ter tekoče in prikupne melodične iznajdljivosti. Posebno znamenita je arija buffa, ki jo v prvem dejanju poje Dulcamare, dalje finale prvega dejanja in prekrasna romanca v zadnjem dejanju.

Libreto je napisal Felice Romani, poleg Cammarana najboljši pesnik opernih libretov v tistem času.

Opero »Kapljice za ljubezen« je l. 1907. predelal in na novo inštrumentiral znameniti nemški dirigent Feliks Mottl. Ljubljanska uprizoritev se z malimi izjemami drži Mottlove predelave.

Gaetano Donizetti je bil rojen 25. septembra 1797. v Bergamu. Glasbo je študiral najprej v svojem rojstnem mestu pri slavnem učitelju Simonu Mayru, pozneje pa je nadaljeval glasbene nauke v Bologni pri Pilottiju in Mateiu. Donizetti je umrl duševno omračen v 51. letu starosti, 8. aprila 1948. v Bergamu.

*

Feliks Mottl, rojen 24. avgusta 1856. v St. Veitu pri Dunaju. Znamenit nemški dirigent, ki je slovel posebno kot interpret Wagnerja in Mozarta. Uglasbil je opere »Agnese Bernauer« (Weimar 1880.), »Rama«, »Knez in pevec« ter predelal mnogo odrskih stvari.

Leta 1907. je bil imenovan za ravnatelja dvorne opere v Monakovem, kjer je umrl 2. julija 1911.

Vsebina

Dejanje se vrši v neki florentinski vasi v začetku XIX. stoletja.

I. dejanje: Mladi kmečki fant Nemorino je hudo zaljubljen v bogato in svojeglavo posestnico Adino. Toda ona se mu posmehuje ter čita zbranim vaščanom staro povest o kapljici za ljubezen kraljice Izolde. V tem prikoraka oddelek vojakov s seržantom Belcorem na čelu, ki na vso silo dvori lepi Adini. Da bi zdražila Nemorina, sprejme koketna dekle seržantove poklone ter ne odklanja njegovega snubljenja. Nemorino se zaman trudi, da bi ljubljeno dekle pridobil. Tedaj se pripelje v vas mazač Dulcamara, ki prodaja svoj »specificum« univerzalno zdravilo in še druga sredstva. Nemorino se obrne nanj, češ ali ima kapljice za ljubezen kraljice Izolde. Podjetni mazač ni v zadregi ter naivnemu zaljublencu proda za njegov poslednji cekin steklenico navadnega vina. Zagotavlja mu, da bo čudežna pijača delovala v teku enega dne, ker računa, da bo v tem času že za deveto goro. Nemorino si privošči te pijače izdatno mero, tako da začne veselo prepevat. To zbudi Adinino ljubosumnost in ko prejme seržant Belcore nalog, da mora

kmalu odriniti, se vda in pristane na takojšno zaroko. Vsi se veselijo na svatbo, Nemorino pa obupan išče »doktorja«, da bi mu pomagal.

II. dejanje: Svatba se vrši, toda Adina noče podpisati ženitne pogodbe, ker pogrēša Nemorina, ki naj bi občutil neposredno njeno maščevanje. Nesrečni zaljubljenec roti Dulcamaro naj mu proda še čudežne pijače, kajti učinek mora nastopiti čim prej. Toda mazač mu brez denarja ne da ničesar. Zato se Nemorino v svojem obupu prostovoljno javi k vojakom ter prejme od svojega rivala Belcora zato dvajset škudov.

Medtem pride vest, da je Nemorinu umrl bogati stric in mu zapustil svoje premoženje. Vse vaše lepotice se začno sukati okrog njega ter se mu dobrikajo. On je prepričan, da je to posledica kapljic za ljubezen; v pričakovanju, da bo prišla tudi Adina na vrsto, odide vesel z dekleti. Adina se preplaši, da je šla z igro predaleč in da bo Nemorina slednjič izgubila, ko izve od Dulcamara, ki ji podjetno ponuja čudežno pijačo za pravi vzrok. Navihano odklanja »doktorjevo« pomoč, kajti njena sredstva so močnejša in sigurnejša. Od Belcora odkupi nepremišljenega Nemorina, s katerim sklene mir in zaroko. Od Dulcamare, ki se pripravlja na odhod, zvesta zaročenca o bogati dediščini, kar izrabi podjetni »doktor« za nov reklamni trik, češ, da njegova pijača ustvarja celo iz siromakov bogataše. Vsi se zadovoljno razidejo, Belcore se tolaži: Manjka se lepih deklic! Še tisočero jih dobi Belcore!« Dulcamara je dobro prodal svoje proizvode, zaljubljenca pa sta se končno le našla.

Aria buffa

Dulcamara:

Silentium!

Zdaj čujte kmetiči vsi,
pazite in molčite!

Prav res že zdaj se pripravljeni
na moj sloves mi zdite,
ker mož sem čudodelniški

zdravnik enciklopediški
 z imenom Dulcamara,
 ki zdravje vam pričara!
 Neštevilni so slučaji,
 pozna jih svet vesoljni
 in še drugi kraji!
 Dobrotnik velik sem ljudem,
 to boste vsi spoznali,
 v najkrajšem času so,
 če čem, izpraznjeni špitali;
 prodajat zdravja krog in krog
 po svetu hodim sam;
 kupite ga, kupite ga,
 poceni vam ga dam!
 Poglejte čudoviti lek,
 če koga v zobu kljuje;
 stenice, miši, ves mrčes
 strahotno pokončuje!
 Ta pristna potrdila,
 vsa ta zagotovila
 dotaknil, videl, čital sam
 lahko se bo vsakdo!
 Po moji tej sestavljenki
 prijetni, močni varjenki,
 mož sključen in betežen,
 že v sedmi križ uprežen,
 deset je včakal vnučičev
 — premislite to stvar —
 morda še dvajset vnučičev
 — premislite to stvar!
 Je pila to zdravilo,
 ni teden dni minilo,
 že vdova prej vsa žalostna
 našla si nov je par.
 In ve matrone zgrbljene,
 bi se ne pomladile?

Vse gube nepriljubljene
po tem se bodo skrile;
bi rade gospodične
bile vse rožnolične?
Želite fantje mladi
uspeha v srčni nadi?
Kupite moje kapljice,
poceni vam jih dam!
Oj vrli vi fantiči,
ve vdovice poštene,
kupite moje kapljice
poceni vam jih dam.
Pomaga paralizikom,
ozdravlja mrtvoudnike,
nadušljive in padave,
histerične in diabetične,
olajša bol napetosti,
krepi kosti rahitične
in še za bolna jetra je,
ki v modi so ta čas.
Izborna za steničice
in za podobne sitnice
pomaga paralizikom,
ozdravlja mrtvoudnike.
Kupite moje kapljice
ve vdove in mladenke
in vi fantiči zali,
poceni vam jih dam.
Le semkaj, semkaj vdovice,
le semkaj, semkaj dečvice,
kupite moje kapljice,
poceni vam jih dam.
Pošta jih je pripeljala
daleč, daleč iz tujine,
le vprašajte kaj bi stala
merca take tekočine.

Sto cekinov? Ne!
Dvajset? Ne! Sedem?
Nihče se naj ne straši
to je le za dobro voljo,
ko prijateljsko smo zbrani,
saj vam, ljubljeni vaščani
leka že za škudo dam.

Zbor: Že za škudo?
prav resnično dobri mož,
kdo več naj da?

Dulcamara: Glejte sem: tako izreden
tak napoj preblagodejen,
vsa Evropa ve da dajem
stekleničko po tri lire.
A slučaj mi je usojen,
da v deželi tej sem rojen
in zato še večjo mero
dajem vam samo za liro!
Kakor beli dan je jasno,
vsakdo, dokler ni prekasno,
bo za zdravje svetlo škudo
v svojem žepu še dobil!

(Dulkamara deli svoje zdravilo in pobira zanj denar.)

*

Prevod »Kapljič za ljubezen« je oskrbela Ruža Lucija Petelinova, slovenska pesnica, učiteljica v Šent Jurju ob južni železnici. Doslej je prevedla poleg »Kapljič za ljubezen« tudi »Tosco«, »Ero z onega sveta in »Giocondo«.

Nedavno je izšla v tisku njena otroška igra »Žaromil«, ki je bila uprizorjena že na mnogih odrih.

† Zorko Bekš

V ponedeljek, dne 10. oktobra je umrl dolgoletni član opernega zbora Zorko Bekš.

Zorko Bekš je prišel k našemu gledališču že pred vojno. 1. decembra 1936. je praznoval jubilej 25 letnega dela pri slovenskem gledališču. Pokojnik je bil svojemu poklicu vdan z vso ljubeznijo. Nastopal je z uspehom v manjših solističnih vlogah. (Potepin v »Luizi«, Parpignol v »Bohème«, sluga v »Traviati« i. t. d.) Bekš je sodeloval tudi v trnovskem cerkvenem zboru nepretrgoma 25 let in skoro prav toliko časa v pevskem zboru »Ljubljanski Zvon«.

Vestnega in vdanega delavca slovenskega gledališča ohranimo v spominu. N. p. v m.

Razno

Mariborsko gledališče. Narodno gledališče na naši severni meji v Mariboru je uvrstilo v svoj letošnji spored tudi nekaj oper in operet. Uprizorilo bo opere: D'Albert: »Mrtve oči«, Bizet: »Lovci biserov«, Verdi: »Aida«, Zajc: »Zrinjski« ter operete: Beneš: »Navihanka«, Gorišek-Jiranek: »Iz obale na planine«, Millöcker: »Di-jak prosjak«, Dobeic: »Ančka« in Suppe: »Boccaccio«.

Nove italijanske opere. V pretekli sezoni so bile z uspehom izvajane naslednje italijanske operne novosti: Maria Barbieri: »Alkasin in Nikoleta« (Neapel), Armand La Rosa Parodi: »Kleopatra« (Turin), Riccardo Storti: »Sobeys« (San Remo).

Lastnik in izdajatelj: Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Župančič. Urednik: Matija Bravničar. Za upravo: Karel Mahkota. Tiskarna Makso Hrovatin. Vsi v Ljubljani.

*Ali ste že pokusili bonbone,
čokolado in kekse od trdke*

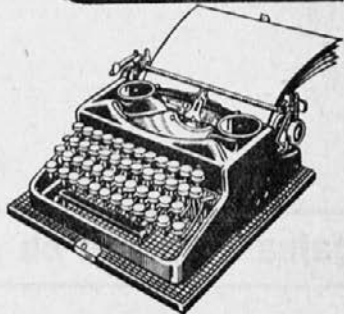
Bon-Bon

Če še niste, oglasite se na

Miklošičevi c. 30. Tel. 44-42
in ostali boste naš stalni odjemalec.

The Rex Co.
Ljubljana
Gradišče št. 10
Telefon št. 22-68

Eriska
NAUMANN

Kapljice za ljubezen

(L'elisir d'amore)

Komična opera v dveh dejanjih (4 slikah) napisal *Donizetti*, prevedla R. Petelinova, uglasbil G. Donizetti.

Dirigent in režiser: M. POLIČ.

Scenograf: ING. E. FRANZ.

Adina, bogata, mlada posestnica	I. Ribičeva
Nemorino, kmečki fant	Ch. Solari k. g.
Belcore, seržant	V. Janko
Dulcamara, mazač	J. Betetto k. g.
Giannetta v službi pri Adini	E. Barbičeva
Notar	* * *
Vojak	F. Hvastja
Sluga pri Dulcamari	* * *

Ljudstvo
Godi se
Po 2.

ojaki in godci.
orentinski vasi.
daljši odmor.

Blagajna se odpre ob pol 20.

Začetek ob 20.

Konec ob pol 23.

*Z najlepšimi modeli
in najboljšim delom*

se priporoča

DAMSKA KONFEKCIJA

A. PAULIN

LJUBLJANA

Šeleaburgova ulica št. 1

**Knjigarna
Kleinmayr & Bamberg**

najstarejša v Jugoslaviji, priporoča
svojo bogato zalogo strokovnih in
zabavnih knjig v vseh jezikih

*

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 16